

Ansökan om projektmedel - FINSAM

1. Projektnamn: Hållbar tillväxt – för socialt hållbart näringsliv och arbetsmarknad i Lunds kommun

2. Projektägare och samverkansparter

Projektägare

- Lunds kommun
 - Avdelningen för Hållbar tillväxt - näringslivsenheten

Eventuella externa samverkansparter

- Stödsystemet i Lund inom företagande och arbetsmarknad (ex, Ideon, Lunds NyföretagarCentrum, VentureLab)
- Regionala stödsystemet (Almi, Region Skåne, Mötesplats Social Innovation, Coompanion)
- Finsam Lund
- Arbetsförmedlingen
- Etablerade sociala företag/entreprenörer som kan anses direkta intressenter av projektets utfall
- SoPact
- Sustainable Future Hub (via Ekonomihögskolan)

3. Bakgrund och problembeskrivning

Pandemins avtryck på den svenska arbetsmarknaden har även blottat strukturella problem kring åtgärder som syftar att stödja målgrupper i riskzon och motverka långtidsarbetslöshet och behovet av försörjningsstöd. I Lunds kommun har även arbetsmarknadsområdet under senare år förflyttats från arbetsförmedling mot kommunal förvaltning, där samordningsansvaret i dag åligger socialförvaltningen. I detta ansvar så har man via en arbetsmarknadsanalys som kommunen utarbetat samt nationell arbetsmarknadsstatistik pekat på flera utmaningar kommunen har att möta, exempelvis:

- Andel av nyanlända i Lund som lämnar etableringsuppdraget med arbete efter 90 dagar ligger under regions- och rikssnittet (19% mot 25% resp 27%, AMA)
- Andel som genomförde SFI år 2019 låg under rikssnittet (40% mot 62%, Kolada/AMA)
- Arbetslösheten för utrikesfödda ungdomar 18-29 visar en ökande trend. (AMA)
- Ungdomsarbetslösheten i Lund ökar och försenar ungas inträde på arbetsmarknaden. Särskilt utsatta är de som inte fullföljt gymnasieskolan, unga med funktionsnedsättning samt unga födda utanför Europa. (AMA)
- Målgrupper som riskerar eller är i långtidsarbetslöshet utgör 52% (800 av 1550) av alla med försörjningsstöd (AMA)
- Arbetsförmedlingens neddragningar och flytt från Lund som på sikt skapar nya utmaningar och sociala ansvarsområden för kommunen (AMA)

Samtidigt finns det fastlagda belägg på att rätten till arbete och försörjning korrelerar med god hälsa samt delaktighet och inflytande i samhället. I kommunens program för social hållbarhet tydliggörs kommunens och dess koncerns ställning för social hållbarhet i allmänhet, med ett delmål att aktivt arbeta för att ge ett samlat stöd via samverkan för att arbetslösheten ska minska och inkluderingen öka bland Lunds invånare. Kommunens framtida näringslivsprogram, som i skrivande stund är på remiss, framhäver också insatsbehov inom hållbar tillväxt, där Lunds kommun ska erbjuda goda möjligheter för fler att ska starta företag och uppmuntra till innovationer och hållbar tillväxt. Därtill ska kommunen främja nyföretagande och entreprenörskap för att bidra till ökad hållbar tillväxt samt ett inkluderande samhälle. I sin helhet innebär en hållbar tillväxt att kommunen i sitt näringslivsarbete även bemöter förutnämnda utmaningar inom arbetsmarknadsområdet, vilket kan problematiseras med att kommunen står inför en alltmer resursmässigt ansträngd och underutvecklad intern organisation för att på effektivt sätt göra detta.

I handboken från SKR kring nya innovativa välfärdslösningar fokuseras främst beprövad metodik på en palett av arbetsintegrerande sociala företag (ASF) som en strategi för offentlig sektor att tackla dessa utmaningar. Metodiken är väl beprövad även denna ansökan ett avstamp i ett bredare främjande av socialt hållbart näringsliv där inte endast ASF ingår, utan att även befintligt och tillkommande näringsliv ska inkluderas. Målbilden är fortfarande densamma med att stimulera tillkomsten av flera aktörer som kan bidra, stärka och komplettera kommunens arbetsmarknads- och näringslivsinsatser med exempelvis arbetsträningsplatser, utbildningsinsatser och en ökad inkludering av tidigare nämnda målgrupper samtidigt som man skapar en skattebas från ett inkluderande näringsliv. Vad som verkar kritiskt oavsett inriktning på endast sociala företag eller mot ett bredare perspektiv kring utvecklingen av socialt hållbart näringsliv, är den kommunala strukturen och organisationen som ska samordna arbetet.

Kommunen är i dagsläget i behov av en sådan samordnande organisation som både arbetar internt över flera förvaltningar och externt med samverkansaktörer för att möta och stimulera ett socialt hållbart näringsliv och arbetsmarknad.

Exempelvis så uppvisar andra kommuner med ett utvecklat arbete inom området hur den interna kommunala upphandlingsorganisationen kan utvecklas som ett verktyg inom som skapar stimulansmöjligheter för ett socialt hållbart näringsliv, genom reserverade upphandlingar för att erbjuda tjänster till kommunen för arbetsträning, utbildning eller för näringslivet i stort att bli mer socialt hållbara genom att bredda upphandlingskriterierna med social hänsyn. Även om Lunds kommuns upphandlingspolicy idag tar tillvara på vissa dimensioner av social hänsyn, så har våra interna utredningar visat stora utvecklingsmöjligheter med tanke på senare års trender gällande upphandlingen som verktyg i denna riktning. Detta innebär även att kommunala förvaltningar får kunskap och möjlighet att använda upphandlingar för att exempelvis komplettera den egna organisationens framtida kompetensförsörjningsbehov med arbetsträning men också själva köpa tjänster med social hänsyn från det omgivande näringslivet. Särskilda upphandlingar av denna sort är dock beroende av resursfördelning med en bredare politisk förankring och viljeriktning som även den saknas idag utöver socialnämndens mål om bildandet av ett ASF.

En annan möjlighet för att skapa ett bestående socialt hållbart näringsliv ligger även i en extern samverkansstruktur där kommunen bör vara en ledare i att utöka stödsystemets förmåga att bidra till utvecklingen av socialt företagande, entreprenörskap och näringsliv. Nyckelstöddaktörer i Lund som Ideon Innovation, LU Innovation, UNOPS, Lunds NyföretagarCentrum m.fl har alla möjlighet

eller i någon mån prövat att utveckla sin stödfunktion i denna riktning där kommunen kan bli en mer aktiv part. Det finns även åtskilliga nätverk som arbetar med frågan i omnejd som exempelvis Mötesplats Social Innovation och Coompanion, dock så finns inget utpräglat kommunalt samarbete i frågan idag med dessa. En väletablerad extern samverkansstruktur med befintliga stödaktörer kan enligt SKR kunnat stimulera socialt företagande och bidra till en socialt hållbar tillväxt bland nya företag eller ge en plattform åt befintligt näringsliv att bidra till en socialt hållbar kontext.

Sammanfattningsvis syftar därför projektet till utvecklingen av en långsiktig systematisk organisation för att stimulerar ett socialt hållbart näringsliv och arbetsmarknad. Dessa kommer i sin tur erbjuda lösningar och komplement på kommunens ovanstående utmaningar inom arbete och sysselsättning och ett mer inkluderande näringsliv. För detta krävs därför en strukturprocess påbörjas inom och utom kommunen för att tillhandahålla optimala förutsättningar för företag och organisationer med en socialt hållbar agenda att starta, driva och verka inom kommunen.

4. Målgrupp

Primär målgrupp för projektet

Sociala företag, näringsliv samt övriga associationsformer som är villiga att ställa om eller erbjuda socialt hållbara tjänster, kommunala förvaltningar, externa stödaktörer, politiker

Sekundära målgrupper för projektet (slutanvändare)

Målgrupper som står långt från arbetsmarknaden exempelvis nyanlända, utrikesfödda ungdomar, funktionsvarierade målgrupper, unga vuxna både i och med risk för långtidsarbetslöshet och försörjningsstöd

5. Syfte

Genom stimuleringsåtgärder av denna typ och nya upparbetade kommunala processer och metoder inom området, kan kommunen på sikt etablera aktörer som kompletterar dess egna resurser i att motverka långtidsarbetslöshet och se till att fler i den sekundära målgruppen kommer i arbete och inkluderas, samtidigt som man minskar belastningen på den egna organisationen.

Att främja goda förutsättningar för socialt företagande är också avgörande både för en ekonomiskt och socialt hållbar utveckling. Ett socialt hållbart näringsliv förutsätts också att bidra till fler arbetstillfällen och generera skattemedel som finansierar annan välfärd. Vårt förslag på en intern samordnande organisation som både stöttar i drift och etablering av socialt företagande och näringsliv har därför en dubbel samhällseffekt. Som nämnt tidigare bidrar arbete och sysselsättning även till bättre hälsa och inkludering av kommunens medborgare vilket är en av kommunens viktigaste direktiv.

Insatsen överensstämmer därför väl med kommunens mål och visioner att på sikt både tillhandahålla arbete och sysselsättning samt stimulera nyföretagande och innovation inom hållbar tillväxt.

6. Mål

Målområde 1 Att etablera politisk förankring och en intern samverkansstruktur	
<i>Exempel på aktiviteter inom Intern samverkansstruktur*</i> *Faktiska aktiviteter som ska samordnas väljs ut i samråd med styrgrupp	
• En permanent samordnande funktion på Hållbar tillväxt • Initiera processer för politisk förankring • Etablera relevanta indikatorer för uppföljning under projektperioden • Etablera styrdokument för systematisk förankring bland samarbets- och berörda förvaltningar • Etablera en upphandlingspolicy med utökad social hänsyn • Kommungemensam upphandlingsorganisation kring social hänsyn • Utreda och utarbeta möjligheter till arbetsträning och utbildningsinsatser kopplat till arbetsmarknad/näringsliv • Företagslotsen förankras kring rådgivande för sociala företag eller socialt företagande • Kommunal handlingsplan framtagen med tydlig ansvarsfördelning mellan förvaltningar och nämnder	
Förväntat utfall	Etablering av en intern samverkanstruktur med tydliga behovsanalyser - Ex. via policys, handlingsplaner Politisk förankring med ansvarig nämnd och målbild - Ex. via policys, handlingsplaner
Målgrupp	Aktörer internt i kommunen som ska arbeta mot att skapa goda förutsättningar för sociala företag att etablera sig eller verka i Lunds kommun

Målområde 2

Att etablera en extern samverkansstruktur

*Exempel på aktiviteter inom målområdet**

*Faktiska aktiviteter som ska samordnas väljs ut i samråd med styrgrupp

- Initiera en mötesplattform för att utveckla stödprocesser samt utbilda rådgivande stödaktörer och nätverk i Lund och omnejd (inkubatorer, nyföretagarcentrum) kring socialt entreprenörskap och företagande
- Ansluta till befintliga mötesforum och plattformar kring sociala företag och socialt hållbart näringsliv/arbetsmarknad
- Erbjud dialogmöten mellan sociala företagare, entreprenörer, näringsliv, stödsystem och kommunala förvaltningar
- Utbilda/Ta fram processer hur stödsystemet i Lund ska rådgöra sekundära målgrupper i att själva starta sociala företag och starta dialoger med kommunala förvaltningar

Förväntat utfall

Etableringar och fortlevnad av flera sociala företag och nya sociala verksamheter i Lunds kommun som arbetar med kommunens utmaningsområden

Stödsystem och bidrar till ovanstående stimulans, etableringar och fortlevnad

Målgrupp

Aktörer internt i kommunen som ska arbeta mot att stötta sociala företag

Sociala företag/näringsliv/entreprenörer

7. Beskrivning av projektet och dess organisation

Projektet kommer huvudsakligen utföras genom att en samordnande funktion på kommunens avdelning för Hållbar tillväxt får i uppdrag att bland annat stimulera socialt entreprenörskap och företagande, utbilda stödsystem i stimulansen av socialt hållbart näringsliv och arbetsmarknad, ta fram kunskapsunderlag samt bereda processer inom och utom förvaltningar, exempelvis upphandlingar med social hänsyn eller via behovsriktade dialoger med förvaltningar och koncernen. Processer som slutligen systematiseras och innehar en tydlig organisatorisk förankring både innanför och utanför kommunen, exempelvis via bemanning av tjänstepersoner, handlingsplaner och policies.

Koordinator/Samordnarfunktion

Kommunkontoret via avdelningen för Hållbar tillväxt avsätter en näringslivsutvecklare för projektet på 50% som agerar koordinator.

Arbetsbeskrivningen för koordinatören är att agera huvudsaklig motor i arbetet som driver framåt och stöttar processer hos förvaltningar och samverkansparter och andra intressenter kring utvecklingen av ett socialt hållbart arbetsmarknad/näringsliv. Koordinator ingår även i mötesforum som är relevanta för rollen för att driva på processer och ärenden inom målområdena.

Metoder och processer som samordnarfunktion tillämpar har sin grund i handboken "Nya vägar till välfärdslösningar" utgiven av SKR samt med expertråd och konsultering från SoPact.

Koordinator sitter med och kallar till projektets styr- och arbetsgrupper.

Intern samverkan och resurser

Nedan anger förvaltningar i ett första skede* under projektperioden som kommer vara inblandade på olika sätt.

Finsam Lund

Lokalförbundet är huvudfinansiär och representant i projektets styrgrupp.

Socialförvaltningen

Huvudansvar och kompetens inom arbetsmarknadsområdet för målgruppen. Avsätter en utvecklingssekreterare som stöd till samordnaren. Representant i styrgruppen.

Utbildningsförvaltning

Processägare och gränssnitt mot utbildning till arbetsliv/företagande. Ingår i internt mötesforum "Strategisk samverkan". Representant i styrgruppen.

Vård och omsorgsförvaltningen

Processägare och gränssnitt mot tjänster inom vård/omsorg. Eventuell representant i styrgruppen.

Upphandlingsenheten

Processägare gällande att upphandlingsprocessen och upphandlingsorganisationen. Representant i styrgruppen.

Koncernbolagen (LKF; LKP, VisitLund, Krafteringen, Ideon AB)

Viktiga intressenter med uttalat ansvar i programmet för Social hållbarhet och målområde Arbete & sysselsättning

*Inga dörrar är dock stängda mot andra förvaltningar där arbetet angränsar och vi kommer på sikt att bereda för en bredare intern samverkan.

Extern samverkan och resurser

Stödsystemet i Lund inom företagande och arbetsmarknad

Ideon, Lunds NyföretagarCentrum, VentureLab,

Direkta intressenter som har en rådgivande roll för utvecklingen samt etablering av socialt entreprenörskap och företagande

Arbetsförmedlingen

Rådgivande roll inom området arbetsmarknad och behovsstyrning

Stödsystem och nätverk utanför Lund. Sitter med i styrgruppen.

Stödsystem, regionalt/nationellt

Mötesplats Social Innovation, Coompanion, ALMI

Kan ge nätverk, råd och stöd till sociala entreprenörer och företag, Level som är inkubator för sociala entreprenörer

Sociala företag/entreprenörer/organisationer

Dialog med etablerade organisationer enligt ovan som kan anses direkta intressenter av projektets utfall

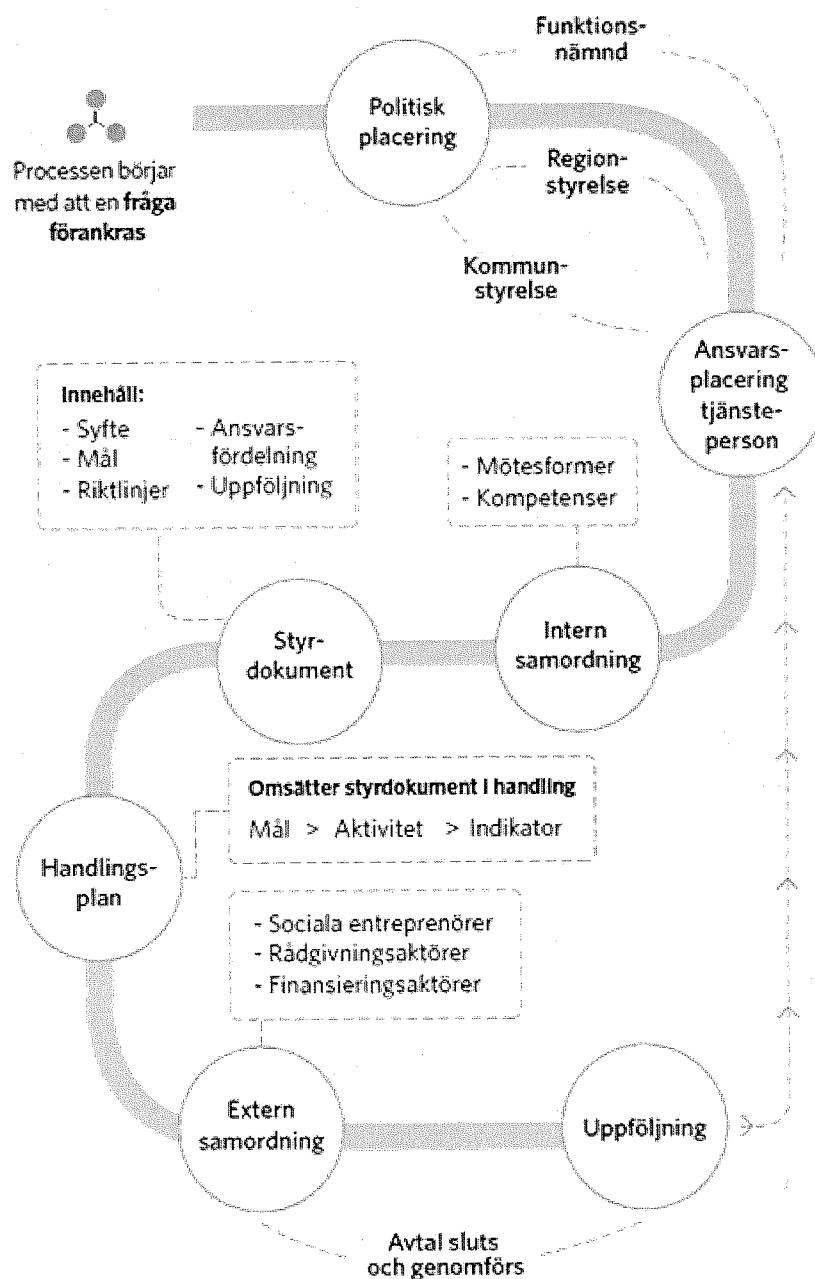
Lunds universitet

SoPact - konsulterande roll för genomförande av projektet

Sustainable Future Hub (via Ekonomihögskolan)- möjlighet att engagera studenter i operativa roller kring Socialt hållbart näringsliv och arbetsmarknad i Lunds kommun.

Projektets karta och metodik kommer ha sin utgångspunkt från nedanstående "road-map" från SKRs handbok:

FIGUR 5. Intern samverkansstruktur

Figur 1. Från SKRs handbok "Nya vägar till innovativa välfärdslösningar"

8. Förväntat resultat och förvaltning av projektets resultat

Förväntat resultat

Med etablerade samverkansstrukturer hoppas vi att vi har funnit ett systematiserat och förankrat arbete som ger optimala förutsättningar för socialt hållbart näringsliv att verka i Lunds kommun som kompletterande aktörer inom välfärdslösningar, inkluderande näringsliv och drivare på arbetsmarknaden. Detta avlastar kommunen att behöva tillhandahålla verksamheter som dessa aktörer kan göra bättre och mer effektivt.

Samverkan mellan kommunen, stödsystem och sociala företag kommer ha utarbetats för att upprätthålla denna utveckling och förvaltning och sekundära målgrupper får möjlighet till arbete och inkludering med hjälp av dessa aktörer. Det finns efter projektslut en tydlig röd tråd i hur sociala företag och organisationer både etableras och verkar i kommunen som organiseras av kommunen och det omgivande stödsystemet på lokal och regional nivå.

Förvaltning av projektets resultat

Förhoppningen är att handlingsplaner och policys som utarbetats upprätthålls och förvaltas av en samordnare antingen på avdelningen för Hållbar tillväxt eller på Socialförvaltningen och att denna resurs har en politisk förankring. Eftersom implementering sker över hela samverkansstrukturen (både internt och externt) förväntas behovet av denna tjänsteperson med övergripande syn finnas inom kommunen som också kan ansvara för eventuellt utvecklingsarbete. Tjänstepersoner i berörda förvaltningar har utsett kontaktpersoner för rutincheck på hur arbetet fortgår och samma sak gäller för stödsystemet. I sammanhang och nätverk där det förväntas finnas representation från kommunen fortsätter vi vårt åtagande där.

9. Finansiering och andra resurser

Kostnadstyp	Kostnad	2021- kvartal 3+4	2022 - helår	2023	2024 - kvartal 1+2	Total per post
Samordnare, deltid 50%		174 270 kr	348 540 kr	348 540 kr	174 270 kr	1 045 620 kr
Konsultkostnader	200 000 kr					200 000 kr
Aktivitetskostnader - målområde 1*	50 000 kr					50 000 kr
Aktivitetskostnader - målområde 2**	50 000 kr					50 000 kr
*Schablon konsultkostnad inte bekräftad, totalsumma som kan läggas över hela projektperioden **Schablon eftersom det är beroende på aktivitet som planeras, totalsumma som kan läggas över hela projektperioden						
Totalt projekt						1 345 620 kr

10. Tidsplan

Projektet löper över från 2021-2024, med start sent kvartal 3 (2021) och avslut kvartal 2 (2024). Tidplanen är ungefärlig då projektet innefattar arbete och dialog med många parter som kan vara svara snabbare eller långsammare kring en process, vilket kan snabba på eller förskjuta måluppfyllnad inom målområdena. Vissa delar av målområdena kan också arbetas med parallellt.

Period 1 (2021 kvartal 4 till 2022) (projektstart september)

Fokus *målområde 1*

Kvartsutvärdering av projekt

Period 2

Fokus *målområde 2* (2022 kvartal 2 – 2023 kvartal 1)

Halvtidsutvärdering av projekt

Period 3 (Hela 2023)

Fokus knyta ihop och utvärdera samtliga måluppfyllelser

Slutrapporteringstid

11. Uppföljning / Utvärdering

Rapportering sker till styrgruppen och Finsam Lund. Eventuellt material för kunskapsspridning eller dylikt kan diskuteras.

12. Källor som omnämns av intresse

Programmet för social hållbarhet, Lunds kommun, 2021

https://www.lund.se/bygga-bo--miljo/hallbara_lund/social-hallbarhet/mal-arbete-och-sysselsattning/

Nya vägar till innovativa välfärdslösningar, SKR, 2020

<https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/nyvagtillinnovativavalfardslosningar.34073.html>

Arbetsmarknadsanalys AMA-Lund (ej publicerad), Socialförvaltningen Lunds kommun, 2020

Per Persson
t.f. avdelningschef
Avdelningen för Hållbar tillväxt
Kommunkontoret, Lunds kommun

Jimmy Sok
Näringslivsutvecklare
Avdelningen för Hållbar tillväxt
Kommunkontoret, Lunds kommun